

Pravilnik o općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom za savjetovanje za zainteresiranom javnošću

Popratni dokument za raspravu sa zainteresiranom javnošću

Hrvatska energetska regulatorna agencija (u daljnjem tekstu: HERA) donijela je 2020. godine Opće uvjete za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom („Narodne novine“, broj 104/20 i 80/21, u daljnjem tekstu: Opći uvjeti). Opći uvjeti doneseni su na temelju Zakona o tržištu električne („Narodne novine“, broj 22/13, 102/15, 68/18 i 52/19) te usklađeni s tada izmijenjenim i dopunjenim zakonodavnim okvirom, posebice sa Zakonom o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji („Narodne novine“, broj 100/15 i 111/18), Zakonom o energetske učinkovitosti („Narodne novine“, broj 127/14, 116/18 i 25/20), Zakonom o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva („Narodne novine“, broj 120/16) te Uredbom o izdavanju energetske suglasnosti i utvrđivanju uvjeta i rokova („Narodne novine“, broj 7/18).

Zakon o tržištu električne energije

Hrvatski sabor donio je u listopadu 2021. godine **novi Zakon o tržištu električne energije** („Narodne novine“, broj 111/21, u daljnjem tekstu: ZoTEE) koji je stupio na snagu 22. listopada 2021. godine. ZoTEE-om su u hrvatsko zakonodavstvo preuzete odredbe Direktive (EU)2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU (preinaka) (tekst značajan za EGP)(SL L 158, 14. 6. 2019.). Donošenjem ZoTEE-a u hrvatsko zakonodavstvo na području elektroenergetskog sektora i tržišta električne energije u Republici Hrvatskoj uvedene brojne novosti, a neke od najvažnijih, posebice u kontekstu donošenja propisa kojim se uređuju opći uvjeti za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom, su:

- vizija energetske unije u čijem su središtu građani, koji preuzimaju odgovornost za energetske tranziciju, iskorištavaju nove tehnologije kako bi smanjili svoje račune i aktivno sudjeluju na tržištu
- omogućavanje potrošačima odnosno krajnjim kupcima da budu aktivni sudionici na energetske tržištu i u energetske tranziciji
- krajnji kupac može samostalno ili putem agregiranja ravnopravno sudjelovati na svim tržištima električne energije
- aktivni kupac, koji može biti pojedinačni aktivni kupac ili skupina krajnjih kupaca koji zajednički nastupaju kao aktivni kupac (u daljnjem tekstu: skupni aktivni kupac)
- mogućnost dijeljenja električne energije između krajnjih kupaca koji zajednički nastupaju kao krajnji kupac
- energetske zajednice građana i mogućnost dijeljenja električne energije između vlasnika udjela i/ili članova u energetske zajednici građana
- energetske zajednice građana može sudjelovati na svim tržištima električne energije izravno ili putem agregiranja
- pravo na ugovor s dinamičnim određivanjem cijene električne energije, u dijelu koji se slobodno ugovara
- mogućnost operativnog ograničenja korištenja priključne snage korisnika mreže
- integracija elektromobilnosti u elektroenergetsku mrežu
- skladištenje energije i postrojenja za skladištenje energije u kontekstu elektroenergetskog sustava

- upravljanje potrošnjom pojedinačno ili putem agregiranja
- minimalni zahtjevi za izdavanje računa i informacije o obračunu
- pravo kupaca iz kategorije kućanstvo na kolektivnu promjenu opskrbljivača
- nove elektroenergetske djelatnosti: agregiranje, skladištenje energije (u kontekstu elektroenergetskog sustava), organiziranje energetske zajednice građana i operator zatvorenog distribucijskog sustava, koje se sve obavljaju kao tržišne djelatnosti
- novi energetske subjekti: agregator (to može biti opskrbljivač krajnjeg kupca, ili neovisni agregator koji nije povezan s opskrbljivačem krajnjeg kupca odnosno nije povezani subjekt s opskrbljivačem krajnjeg kupca), energetska zajednica građana, operator skladišta energije i operator zatvorenog distribucijskog sustava
- korisnici mreže: krajnji kupac (koji može biti aktivni kupac), proizvođač i operator skladišta energije te operator zatvorenog distribucijskog sustava koji je korisnik mreže (i krajnji kupac) na obračunskom mjernom mjestu zatvorenog distribucijskog sustava na sučelju s prijenosnom ili distribucijskom mrežom
- propisivanje obuhvata tržišta električne energije i nadležnosti za pojedino tržište: veleprodajna tržišta električne energije (izvanburzovno i burzovna), maloprodajna tržišta električne energije (opskrba električnom energijom i agregiranje) te ostala tržišta električne energije (tržište uravnoteženja, tržište nefrekvencijskih pomoćnih usluga za prijenosni sustav i tržište nefrekvencijskih pomoćnih usluga za distribucijski sustav).

Slijedom donošenja novog ZoTEE-a donosi se Pravilnik o općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom (u daljnjem tekstu: Pravilnik).

Pravilnikom se uređuju opći uvjeti za korištenje mreže i odnosi na maloprodajnom tržištu električne energije.

Najvažnije novosti i izmjene u Pravilniku odnose se na:

- definicije osnovnih izraza,
- ugovor o korištenju mreže koji može sadržavati i odredbe o operativnom ograničenju korištenja priključne snage
- ugovor o opskrbi koji može sadržavati i odredbe o dinamičnom određivanju cijene električne energije preuzete iz mreže i/ili predane u mrežu u dijelu koji se slobodno ugovara,
- ugovor o agregiranju i sklapanje ugovora o agregiranju,
- ugovor o sudjelovanju u energetske zajednici građana i sklapanje ugovora o sudjelovanju u energetske zajednici građana,
- ugovor o vođenju pogona,
- ugovor o međusobnim odnosima operatora sustava i korisnika mjernih podataka,
- ugovor o međusobnim odnosima operatora sustava i energetske zajednice građana te opunomoćenika skupnog aktivnog kupca,
- ugovor o međusobnim odnosima operatora prijenosnog sustava i operatora distribucijskog sustava, koji sada uključuje i uređivanje razmjene podataka vezano uz agregiranje i pružanje pomoćnih usluga,
- sklapanje ugovora o korištenju mreže i početak korištenja mreže,
- dijeljenje električne energije u energetske zajednici građana i skupnom aktivnom kupcu,
- uvjete sudjelovanja u energetske zajednici građana,
- postupak privremenog prijenosa prava i obveza iz ugovora o korištenju mreže s vlasnika zatvorenog distribucijskog sustava na operatora zatvorenog distribucijskog sustava, u slučaju

kada vlasnik zatvorenog distribucijskog sustava nije istodobno i operator zatvorenog distribucijskog sustava,

- dopunu postupka prilikom promjene vlasništva građevine tako da se uzima u obzir postojanje ostalih ugovora koji mogu biti sklopljeni na maloprodajnom tržištu električne energije (ugovor kojim se uređuje otkup električne energije, ugovor o agregiranju, ugovor o sudjelovanju u energetske zajednici građana, ugovor o pružanju pomoćnih usluga, ugovor o redispječiranju, ugovor o sudjelovanju u skupnom aktivnom kupcu),
- međusobne odnose energetske zajednice građana te skupnog aktivnog kupca i operatora sustava,
- elektroničko poslovanje,
- mogućnost promjena na postojećem priključku na zahtjev korisnika mreže samo u okviru priključnih snaga iz izdanih elektroenergetskih suglasnosti,
- uvjete predaje električne energije u mrežu kojima se onemogućava neregulirana isporuka električne energije korisnika mreže u mrežu,
- zajamčeni otkup električne energije od korisnika mreže,
- naknadu štete tijekom pokusnog rada,
- razvrstavanje obračunskih mjernih mjesta po naponskim razinama,
- razvrstavanje obračunskih mjernih mjesta u kategorije za korištenje mreže,
- pristup podacima na koje ima pravo korisnik mreže na svom obračunskom mjernom mjestu na kojem je ugrađeno napredno brojilo,
- pristup podacima u slučaju agregiranja, energetske zajednice građana, skupnog aktivnog kupca i kolektivne promjene opskrbljivača,
- obvezu operatora distribucijskog sustava za dostavu podataka o energetskim zajednicama građana HERA-i,
- plaćanje naknade za korištenje mreže,
- primjenu tarifnog elementa obračunske vršne radne snage u smjeru predaje električne energije u mrežu,
- naknadu za obračunsko mjerno mjesto u slučaju privremene obustave isporuke električne energije,
- izuzetke vezane uz naknadu za korištenje mreže prilikom pružanja pomoćnih usluga,
- raskid ugovora o opskrbi električnom energijom s privremenom obustavom isporuke električne energije na zahtjev korisnika mreže
- trošak privremene obustave isporuke električne energije i trošak ponovne uspostave isporuke električne energije,
- minimalne zahtjeve za izdavanje računa i informacija o obračunu,
- kolektivnu promjenu opskrbljivača za skupinu krajnjih kupaca iz kategorije kućanstvo,
- te prijelazne i završne odredbe vezano uz obveze energetskih subjekata u pogledu usklađivanja s Pravilnikom.